

Tip 2 diyabetli kadınlarda cinsel işlev bozukluğunun değerlendirilmesi

Vafaeimanesh J, Raei M, Hosseinzadeh F, et al.

Indian Journal of Endocrinology and Metabolism / Mar-Apr 2014

Dünya genelinde 246 milyon kişinin diyabetli olduğu ve bu sayının 2025'te 380 milyona ulaşacağı tahmin edilmektedir. Diyabetli hastalarda hiperglisemi kısa ve uzun dönemde birçok komplikasyona neden olmakta, bu komplikasyonlar arasında hem erkeklerde hem de kadınlarda görülen ve çoğunlukla göz ardı edilen cinsel problemler önemli bir yer tutmaktadır. Diyabetli erkek hastalarda cinsel işlev bozukluğu daha yüksek oranda (%20-85) görülürken kadınlarda bu oranın daha düşük olduğu bildirilmektedir (%20-80). Diyabetli kadınlarda isteksizlik, tatmin olamama, orgazm, lubrikasyon ve uyarılma bozuklukları gibi cinsel problemlerle sık karşılaşmaktadır. Bu çalışma diyabetli kadınlarda cinsel işlev bozukluğu yaygınlığı ve risk faktörlerini belirlemek için yapılmıştır. Tanımlayıcı-analitik olarak planlanan bu çalışma Mayıs 2012 Şubat 2013 tarihleri arasında bir hastanenin diyabet kliniğine başvuran diyabetli 110 kadınla yapılmıştır. Çalışma grubu cinsel işlev bozukluğu olan ve olmayan şeklinde iki gruba ayrılmıştır. Çalışmaya iki yıl ya da daha uzun süre zarfında yılda 2 veya 3 kez HbA1c düzeyi ölçülen, 30 yaş ve üzeri, 5 yıl ve daha fazla süredir diyabet öyküsü olan ve evli bireyler dahil edilmiştir. Mastektomililer, total histerektomililer, gebeler, diyabet tanısı almadan önce psikiyatrik hastalık tanısı alanlar ve eşinde cinsel disfonksiyon olanlar çalışma dışı bırakılmıştır. Veriler Kadın Cinsel İşlev Ölçeği (FSFI; Female Sexual Function Index) ve klinik parametreler (diyabetin süresi, vücut kitle indeksi, açlık kan şekeri, insülin direnci, kolesterol, kan basıncı ve metabolik sendrom kriterleri) kullanılarak toplanmıştır. FSFI'den en yüksek 36, en düşük 2 puan alınabilmekte ve 26 puan altında alan bireyler cinsel işlev bozukluğuna sahip olarak değerlendirilmektedir.

Çalışmada kadınların %53.6'sının (59) cinsel işlev bozukluğuna sahip olduğu görülmüştür. Cinsel işlev bozukluğu olan hastalar ve cinsel işlev bozukluğu olmayan bireylerin yaş ortalaması sırasıyla 48.22 ± 6.61 , 48.14 ± 5.37 olup iki grup arasında istatistiksel olarak bir farklılık bulunmamıştır ($P=0.94$). Benzer şekilde iki grup arasında ortalama diyabet süresi, açlık kan şekeri, HbA1c seviyesi, insülin direnci, bel çevresi ve vücut kitle indeksi (VKİ) arasında da anlamlı bir fark tespit edilmemiştir. Hipertansiyon geçmişi, koroner arter hastalığı ve egzersiz düzeyleriyle cinsel işlev bozukluğu arasında önemli bir ilişki olmamasına rağmen albüminüri ve cinsel işlev bozukluğu arasında önemli derecede anlamlı ilişki saptanmıştır ($P=0.001$). Mikroalbuminüri bulunan hastaların %39'unda, makroalbuminüri olanların ise %16.9'unda cinsel işlev bozukluğu olduğu görülmüştür. Retinopati ve cinsel işlev bozukluğu arasında istatistiksel olarak anlamlı derecede ilişki ($P=0.007$) bulunurken, diyabetik nöropati ve cinsel işlev bozukluğu arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır ($P=0.79$).

Sonuç olarak çalışmada cinsel işlev bozukluğunun klinisyenler tarafından değerlendirilmesi gereken diyabetin yaygın komplikasyonları arasında olduğu ve özellikle nefropati ya da retinopatili hastaların cinsel işlev bozukluğu açısından yakından takip edilmeleri gerektiği vurgulanmıştır.

Çeviri

Yrd. Doç. Dr. Havva Sert¹, Arş. Gör. Ahmet Seven²

¹Sakarya Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik EABD

²Sakarya Üniversitesi, Sağlık Yüksekokulu, İç Hastalıkları Hemşireliği AD